

Åsa Forsberg
010-224 87 52
asa.forsberg@lansstyrelsen.se

Skötselplan för naturreservatet Kapellet i Lindesbergs kommun

Skarp dropptaggsvamp. Foto: Emil Pagstedt-Andersson.

Skötselplanen utgör bilaga 1 till reservatbeslutet.

SKÖTSELPLAN
2017-10-19

Dnr 511-2307-2012
(Samt 5111-21309-2009)

Syftet med naturreservatet

Syftet är att bevara biologisk mångfald och vårda och bevara värdefulla naturmiljöer samt att tillgodose område för friluftsliv.

Områdets barnnaturskog, barrblandskog och kalkbarrskog och andra ingående naturtyper samt områdets orörda karaktär, geomorfologi, hydrologi och biologiska mångfald ska bevaras. Här avses särskilt svampfloran knuten till kalkbarrskog.

Inom ramen för bevarandet av områdets naturmiljöer och biologiska mångfald kan lämpliga åtgärder vidtas för att underlätta för friluftslivet.

Syftet ska tillgodoses i huvudsak genom att områdets naturtyper med dess flora och fauna utvecklas fritt genom intern dynamik och andra naturliga processer.

Åtgärder kan komma att vidtas för att eliminera förekomsten av exotiska träd och buskar och invasiva växt- eller djurarter.

Borttagande av konkurrerande eller inväxande träd i anslutning till särskilt värdefulla trädindivider eller trädgrupper kan komma ifråga.

Åtgärder kan komma att vidtas för att eliminera förekomsten av exotiska träd och buskar och invasiva växt- eller djurarter.

Som en del av syftet med att underlätta för allmänhetens friluftsliv och synliggöra områdets upplevelsevärden kan åtgärder för att bevara kulturlämningarna kungsvägen och kapellruinen komma i fråga.

Administrativa data

Objektnamn	Kapellet
NVR-id	2024630
Skyddsform	1a Strikt naturreservat
Beslutsdatum	2017-10-19
Län	Örebro län
Kommun	Lindesberg
Läge	5 km SV om Fellingsbro
Fastigheter	Del av Björntorp 1:7, 1:8 Frötunanäs 1:2 och Holmen 1:4
Area	34,5 ha, varav 33,5 ha produktiv skogsmark
Naturtyper enligt Vcnatur	Skogsmark 34 ha, våtmark 0,5 ha
Förvaltare av naturreservatet	Länsstyrelsen i Örebro

Naturförhållanden

Reservatet utgörs till stor del av Djupdalen som är en ganska vid och djup bäckdal bevuxen med skog. I dalens botten slingrar sig en bäck genom en klibbaldominerad sumpskog. Dalsidorna är huvudsakligen bevuxna med grandominerad skog, med inslag av tall, björk, asp, ädellövträd och hassel. Den västra dalsidan är högre och brantare än den östra dalsidan. Källflöden bryter fram på flera ställen längs nedre delarna av dalsidorna. Dalgångens geomorfologi är inte utredd, men det är inte fråga om vare sig en renodlad sprickdal eller en ravin, utan snarast en blandning av dessa landformer. Särskilt den västra dalsidan har tydliga drag av ravin, med finkornig mineraljord. En viss påverkan av kalk eller någon annan basisk bergart kan spåras i sammansättningen av svamp- och kärlväxtfloran på båda dalsidorna. I dalbotten dominerar fluviala (vattentransporterade) sediment och en vegetation knuten till näringsrika markförhållanden.

Den östra sidan av dalen är flackare utformad och här har skogsbruk i sen tid gått närmare dalbotten och lövsumpskogen, varför endast en smal kantzon av barrskog finns kvar längs större delen av sträckan.

En bäck meandrar i dalens botten genom finkornig sedimentjord, huvudsakligen silt. Bäckens är opåverkad av dämning och rätning och verkar ha en naturlig hydrologisk amplitud. Dess naturvärde är i övrigt inte undersökt. Den mynnar i Arbogaån i norr och har sin upprinnelse i ett större kärr söder om reservatsområdet. I sin nordligaste del flyter den genom en öppnare våtmark, mad, bevuxen med gamla stora videbuskar men med ett föga utvecklat trädskikt.

Historisk markanvändning

Området har nyttjats av människan under mycket lång tid. I området finns därför många kulturlämningar och fornlämningar. Särskilt tydliga är de gamla, väl utnyttjade, stigarna/vägarna. I dalbotten finns även en stengrund efter en medeltida byggnad.

Genom områdets södra del löper "Kungsvägen" vilken är den gamla Eriksgatan genom norra Närke från medeltiden. Vägen är mycket väl bevarad. Längs vägen finns grunden efter ett mindre kapell och gästgiveri med medeltida anor, som drevs av en munkorden. Ytterligare två hålvägar löper i nord-sydlig riktning längs den västra dalsidan. Sannolikt med medeltida ursprung.

Prioriterade bevarandevärden

Områdets naturvärden betingas av skogsbeståndens naturskogsartade struktur och en mångfald av sådana arter som missgynnas av skogsbruk. Strukturen i de äldre bestånden kännetecknas av interndynamik och små-

SKÖTSELPLAN
2017-10-19Dnr 511-2307-2012
(Samt 5111-21309-2009)

skaliga störningar. Åldersspridningen bland träden är stor. Området rymmer en stor mängd död ved. De många signalarterna indikerar att området har varit trädbevuxet under lång tid. Förekomsten av basiska bergarter i marken bidrar till förekomsten av krävande kalksvampar. Bland dessa kan särskilt nämnas de starkt hotade arterna slöjvaxskivling och lilafotad fingersvamp. Området är även hemvist för ett antal rödlistade fåglar som t.ex. mindre hackspett och nötkråka.

Detta är en nyupptäckt (2007) lokal för bombmurkla *Sarcosoma globusum* (VU), som visat sig vara mycket individrik. Under våren 2009 sågs flera hundra fruktkroppar spridda längs dalens hela västra sida (på fastigheten Holmen 1:4). Här dominerar en tätstammig granskog på högbonitetsmark, med mycket hög virkesvolym. Området utgör därmed en av länets två största förekomster av bombmurkla. Områdets flora är även i övrigt artrik. Bland noterade arter kan nämnas: brödtaggsvamp (VU), grynknölfoting (VU), slöjvaxskivling (EN), lilafotad fingersvamp (EN), doftmusseron (VU), gul taggsvamp (NT), orange taggsvamp (NT), skarp dropptaggsvamp, dofttaggsvamp (NT), fjällig taggsvamp, scharlakansvårskål (NT), rödgul trumpetsvamp, svart trumpetsvamp, hasselticka, kantarellmussling, skriftlav, stubbspretmossa, platt fjädermossa, mörk husmossa, skogshakmossa, bårdlav, tibast, missne, brudborste, storgröe (NT), blåsippa, gullpudra och trolldruva.

Området ligger i värdetrakt för triviallövskogar och omfattar nationellt prioriterad skogstyp strandlövnaturskog, samt även de nationellt prioriterade skogstyperna kalkbarrskog, sandbarrskog och skog med hög bonitet. Värdekärnan utgörs i sin helhet av prioriterade skogstyper.

Källor

1. Artportalen, www.artportalen.se, Artdatabanken och Naturvårdsverket.
2. Häradskartan
3. Ekonomiska kartan 1950-tal

SKÖTSELPLAN
2017-10-19Dnr 511-2307-2012
(Samt 5111-21309-2009)**PLANDEL**

Skötselområden med bevarandemål och åtgärder

Reservatet har indelats i två skötselområden:

1. Skog
2. Friluftsliv

Skötselområde 1, skog (34,5 ha)

Skogen i dalbotten utgörs av klibbalsumpskog, översvämningsskärr. Skogen på sidorna av dalen är grandominerad, men med ganska stort lövinslag av björk, asp, hassel, lönn och ask, särskilt på den östra sidan. Strukturen i de äldre bestånden kännetecknas av interndynamik och småskaliga störningar. Åldersspridningen bland träden är stor. Området rymmer en stor mängd död ved.

Bevarandemål

Arealen skog ska vara minst 34,5 hektar. Småskaliga naturliga processer, t.ex. åldrande, avdöende och omkullfallna träd samt luckbildning, liksom periodvisa omvälvande störningar, t.ex. insektsangrepp, stormfällning eller brand ska påverka skogens dynamik och struktur. Skogen ska bestå av olika trädarter till följd av naturlig störningsdynamik och succession. Trädsiktet ska vara olikåldrigt och flerskiktat. Det ska finnas gamla träd, liggande död ved och stubbar, stående döda eller döende träd. Typiska arter: skarp dropptaggsvamp, bombmurkla, mindre hackspett och storgro.

Skötselåtgärder

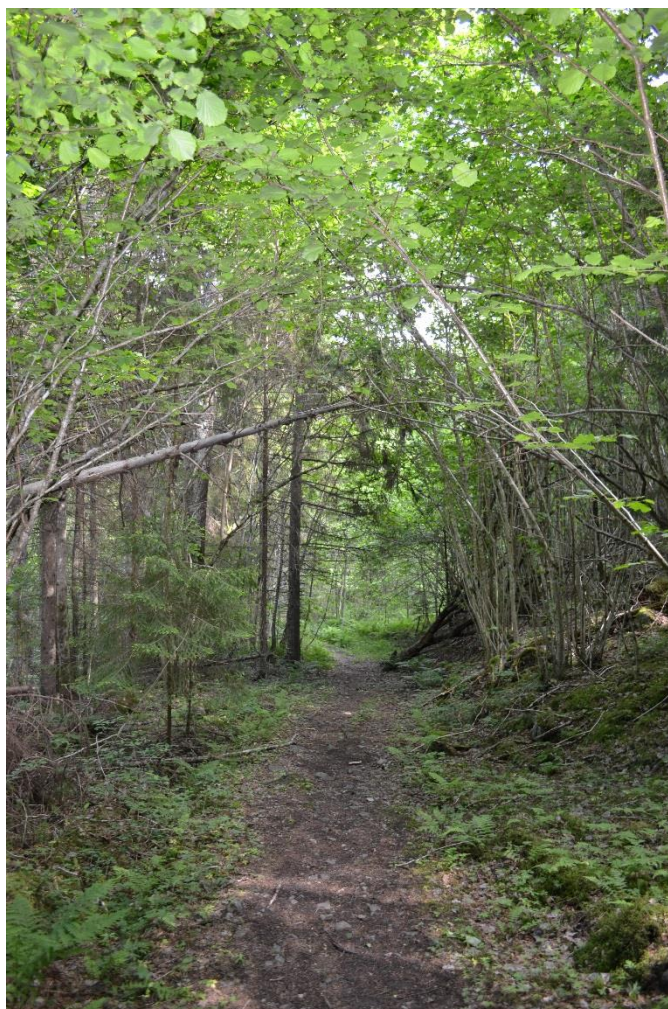
- Vid behov friställa naturvärdesträd genom avverkning eller ringbarkning.

Skötselområde 2, Friluftsliv

Reservatet ligger 5 km SV om Fellingsbro samhälle. Området är ett väl känt och populärt besöksmål för lokalboende, för svampplockning och skogspromenader. Området är rikt på kulturlämningar såsom en kapellruin, hålvägar och andra äldre stigar. Genom området går bland annat den sk Kungsvägen med historiska anor. Reservatet ligger i nivå 3, enligt fastställt Nivåläggningsdokument dnr: 512-504-2014.

SKÖTSELPLAN 2017-10-19

Dnr 511-2307-2012
(Samt 5111-21309-2009)

Den s.k. Kungsvägen som går igenom Kapellet. Foto: Emil Pagstedt-Andersson.

Bevarandemål

Naturreseptatet ska ge allmänheten goda möjligheter att uppleva naturreseptatets naturvärden. Besökare ska kunna orientera sig och hämta kunskap om resevatet genom aktuell informationstavla.

Skötselåtgärder

- Informationstavlur med karta ska sättas upp enligt skötselplanekartan.
- Tillsyn och underhåll av informationstavlur och spänger.
- Vid behov röjning av stigar och gamla hålvägar.
- Vid behov röjning runt den gamla kapellruinen med ett rastbord.

**SKÖTSELPLAN
2017-10-19**

Dnr 511-2307-2012
(Samt 5111-21309-2009)

Övrigt**Förvaltning**

Reservatsförvaltare är Länsstyrelsen i Örebro län.

Reservatsgränsmarkeringar

Reservatets gränsmarkeringar ska underhållas i enlighet med Naturvårdsverkets anvisningar.

Uppföljning**Uppföljning av bevarandemål**

Uppföljningen av bevarandemål och syfte kommer att ske inom länens obligatoriska uppföljning – Block A – och beskrivs i Översiktlig plan för uppföljning av skyddade områden i Örebro län.

Uppföljning av skötselåtgärder

Länsstyrelsen ansvarar för att uppföljning av genomförda skötselåtgärder sker. Effekter av restaureringsåtgärder som kostat mer än 200 000 SEK, som är finansierade av sakanslaget och syftar till att stärka bevarandestatusen i naturtyper i Habitatdirektivets bilaga 1 eller för arter i bilaga 2 ska följas upp inom länens obligatoriska uppföljning. Ytorna där åtgärderna genomförts ska följas upp separat så att åtgärdens effekter kan mätas.

Uppföljning av friluftsliv

Uppföljningen av friluftsliv kommer att ske enligt Översiktlig plan för uppföljning av skyddade områden i Örebro län. Planen är i dagsläget inte färdigställd.

Karta till skötselplan
för naturreservatet
KAPELLET
i Lindesbergs kommun
Beslutsdatum 2017-10-19
Dnr: 511-2307-2012

- Naturreservatsgräns
- Informationstavla
- Kapellruin
- Stigar

